

<div></div>
עין משפט נר מצוה
<p>ח א מיי פיינ מהל' שמיטה הל' יד סמג לאוין קמט טוש"ע י"ד סימן טז סעיף ו: <p>ט ב טוש"ע א"ח סימן תפט סעיף א': <p>י ג מיי פיו מהל' בילת מקדש הלכה ה ופי"ב מהל' אסורי מצוה הל' א: <p>יא ד מיי פייא מהל' שמיטה הל' א סמג לאוין קב טוש"ע י"ד סימן מ סעיף יח וסימן פו סעיף ט:</p></p></p></p>

גליון הש"ס

תוס' ד"ח פנין ובר' אבינון לו קום והבא קרבן שלם. יט לעיין להמ' אומרים לו הבא שלם ור' מחייב הוא צדק להביא קרבן שלם חף בנדר ואמר הכי עני מלך מקום אין בן נח מלווה על גלוי דלא יחל ועל מולא שפסקי אלא דבריהו לקריב מחוסר אבר אומרים לו שלא יקרב אצל להביא אחרת מנין לו:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה בגליל וכו' קמי מדיא ערב יו"ט:
(ב) תוס' ד"ה ערב וכו' לפי שהוא יו"ט שפני עצמו ומלוק:
(ג) ד"ה וכדנבי וכו' נושא בתריסר:
(ד) ד"ה מנין וכו' וי"ל דלץ לאסור אלו (וקן וסרים) תלמי' וכו' הגה"ה ר"ח:

רבינו חננאל

ואולץ אתכם ארבעים שנה במדבר וגו' ולא נתן ה' לכם לב לדעת וגו':
איר' יוחנן ש"מ לא קאי איניש אדעתא דרביה עד ארבעין שנין:
פי' שלשה ימים לפני אידיהו אסור לשאת ולתת עמון כר' ומקשי' ומי בעינן לאיתרוחוק מיניהו כולי האי משום דחיישינן דלמא האי דובני לביבדות כוכבים שלחן ובני והנתן בשחיטת חולין פרק אותו ואת בנו. בארבעה פרקים בשנה המוכר בהמה לחבירו צריך להודיעו וכו' הגה' יום אחד דיי לנו להכנת המועד. ופרקי' גבי יום טוב שלנו דלאכילת שלמים לעצמו הוא דקא זבין סגי ליה בחד יומא הכא דלהקריבה לעבודת כוכבים בעי ליה מכין מקמיה תלתא יומין. אי הכי טפי בעי דהא תנן שואלין בהלכות הפסח קודם לפסח ל' יום וקיימא לן דמוכרין להו לישראל כדי שיזמינו קרבנותיהן למועד. ופרקי' אנו דבעינן בהמה מניקה מכל מום להקריבה ואפילו מרוקין שבעין בעינן ל' יום להכנה איהו דלא חיישי משום מום אלא למחוסר אבר סגי שלשה ימים

ה:

יצרם מסור בידם. דריש ליה ממסלחי רגל דיה"ר נקרא אורח דכמצי ויבא הלך לאיש העשיר:
ו**במי** בעינן בודי האי.

פירש רש"י וכי אדם רגיל כ"כ להעלות על לבו שמחתו וחגו דאסרת ג' ימים קודם לפי שהוא יוס איד של עבודת כוכבים וזוכר שס עבודת כוכבים תדיר צפיו ואילז ומודי והתנן בד' פרקים וכו' ומסיק התם דלאכילה שאינו טרוד לפני החג אלא על עסקי אכילה סגי בחד יומא הכא דלהקריבה שצריך לחזר אחר עסקי הקריבה צעי תלתא יומי והלכך אסור לשאת ולתת בכל עניני מקח וממכר משום דשס עבודת כוכבים שגור צפיו ואילז ומודי:

ערב יו"ט האחרון ש"ל חג. הא דלא נקט ט (יום הראשון של חג לפי שהס טרודים במזות לולב וסוכה ואין להם פנאי להרצות בסעודות וי"מ דבהנך ארבעה פרקים טעמא רבה אית צהו יו"ט האחרון של חג לפי שהוא (ב) זמן צפ"ע ומלוק משלפניו תקנו להרצות בסעודה משא"כ בשציעי של פסח וגם הקרבנות שבשמיני היו בשביל ישראל וכל החג היו מקריבין נגד העובדי כוכבים ט) וערב פסח לפי שהוא יוס גאולה ויציאה לחירות ועזרת כדאמרין בפרק אלו דברים (פסחים דף סח:.) הכל מודים בעזרת דבעינן נמי לכם ור"ה מפני שהוא תחלת השנה מרצים בסעודה לעשות סימן יפה וכמה עניני' עושים צו לקסימן יפה כדאמר במסכת הוריות (דף יב.) וכריתות (דף ה:.) **ובדבריו** ר' יוסי אף עיוה"ב בגי'א. תימיה בפ"ק דתעודות

(ה) ושם ד"ה אלא דפריך תלמודא יוה"כ שחל להיות בשני בשנת ידחה גזרה שמא ישחוט בן עוף ואמאי שציק כל הני פרקים דד"ה ופריך לדברי רבי יוסי הגלילי וי"ל דשפיר פריך אליבא דרבנן דעיקר פירייה מנן עוף דוקא דבהמה איכא טירחא יתירה להפילה ומדכר ובפרקים אלו אינס רגילין רק בבהמות וצויה"כ רגילים בעופות ודגים ודברים קליס כדאמרין בב"ר (פי' א) עוצדא צההוא חייטא דזבן חד נושא (ב) תריסר דינרין:
ו**התנן** שואלין **בהלכות הפסח**. ואע"פ שגם עמה שאין קרבן שואלין בהלכות הפסח קודם ל' יוס מ"מ עיקר התקנה על הקרבן נתקנה כדאמר טעמא בפ"ק

דפסחים (דף ו:.) ש הרי נציא עומד בפסח ראשון ומהיר על פסח **שני: מבנין** **למחוסר אבר** וכו'. פירוש להקריב לגזוה בצמה שלהן דאילו צבית המקדש אפי' דקוקין שצעינ נמי אסור דכמצי ומיד בן נכר לא תקריבו ומיימי ליה ומכל החי דהזחיר הקצ"ה לנח להביא מחוסר אבר צביצה מפני שעמיד להביא מהס קרבן וא"ת הא לקמן בסמוך (דף ו:.) אמר דהזחירו נמי מלהביא אל התיצה וקן וסרים ולא נאסרו לבני נח ועוד קשיא דקרא גצי בצמה טמאה כמיז שהס שנים שנים דכמצי ומכל החי מכל זשר שנים מכל תביא וגו' והנהו לאו בני קרבן נינהו אף לבני נח כדמשמע פרק בתרא דזבחים (דף קטז.) וי"ל דאין לאסור אלו (י') זקן וסרים לקרבן צמה שמעטס מהצבת התיצה כיון דאיכא טעמא אחרינא דאיכא למימר דהא דמעטן הכתוב היינו לפי שאינס ראוין לקיוס העולם אצל מחוסר אבר אי לאו לאסרן לקרבן למה נמעטו מלהביאס למיזה הרי הס ראוין לקיוס העולם ולצהמה טמאה ע"כ נמי לא מצי קאי דכיון דשלמים נמי לא חזו להקריבה:
בבנין **למחוסר אבר** **שאסור** **לבני** נח. יש לדקדק מלשון אסור שהוא אסור גמור וכן נח מוזהר דבדר ותימה מ"ט לא חשיב ליה צהדי ז' מנזות שנצטוו ויחשייבו עליו מיתה ואין לומר משום דלאזהרמיה לא כמיצה צהדיא הא מכלל הן אתה שומע לאו כדדרשינן ט) מכל עץ הגן אכל תאכל ולא גזל ודבק צאשתו ולא צאשת חזרו אלא י"ל דהאי קוס עשה הוא דמאיאש איש מרבינן ט) שהעובדי כוכבים נודרים נדרים ונדבות כישראל ואס נדר מחוסר אבר * אמרינן ליה קוס והצא קרבן שלם וקוס ועשה לא קחשיב והא דאמרין פ"ק דקדושין (דף נד:) דמאכרינן מן העוף ולא כל העוף למעוטי יצשה גפה נקטע רגלה ל"ל פשיטא דמי איכא מידי דלישראל שרי ולעובד כוכבים אסור וי"ל דס"ד כיון ששאר מומין הפוסלינן בצמהמה הותרו צעוף כדאמרין ט) תמות וחכרות בצמהמה ואין תמות וחכרות צעוף ובצהמה אין חילוק בין צמומין בין צמחוסר אבר צעוף נמי נימא כיון שהותרו המומין מחוסר אבר נמי נשמתי קמ"ל מן העוף ועוד י"ל דאי לא כמיז מן העוף לאסור מחוסר אבר לישראל הוה אמינא דבני נח משתרו והכתוב צא לאסור לישראל אע"ג דכמיז גצי בני נח כדאמר צפי' ארבע מיתות (סנהדרין דף נט.) כל מנזיה שנאמרה לבני נח ולא בשנית בציני לישראל נאמרה ולא לבני נח בשנית בציני לזה ולזה נאמרה (וע"ע תוס' זבחים סח: ד"ה שניסמיות):

עליהן (שם.) שחיינ ראשי אבריהם שלה. ולמה לי לאזהיר עלייהו אי לא משום הקריבה שהקריב מהן כצאמו מן התיצה (זבחים קסז.) שגלוי וידוע לפניו שעמיד להקריב נח. כדכמיז ויקח מכל הצמהמה הטטוריה וגו' (קלסון א.) מלחיות זרע נפקא. דבר שששה פירות, וטריפה שניקב קרום של מוח או שחתכו רגליה שוב אינה יולדת (שם.)

לפני אידיהו פרק ראשון עבודה זרה

צלחם קלוקל. קל הוא המן ומפני שהיה נצלע ככל אצריהם ואינן יוצאין לחוץ קראוהו קלוקל ורגנו על כך והיא הימה להס טובה גדולה

שלא היו צריכין לטרוח ולנאסם שלס פרסאזות לפנות דמניא ט) (צרכות דף ס.) כשהן נפנין אין נפנין לא לצידיהן ולא לפניהן אלא לאחריהן

ומחנה ישראל ג' פרסאזות היה:
אשר נתחם עמדי. לשון גנאי הוא שמולה הקלקלה צמתתו של מקום והוא עשאה לו לעזר:
לא רמוז. לתוכחה וז אלא לאחר מ' שנה צמטנה תורה צערכות מוצא אמר להס ולא נתן לכם לצדעת שמהיו יודעים לשאול מה היה מצבש מכס [אלמלא] אף משה רבינו לא מוכר לתת על לבו דבר זה עד מ' שנה:
לא קאי איניש אדעסיא דציצה. לדעת סוף דעתו ותצונתו עד מ' שנה שהרי משה לא רמזה לישראל עד מ' שנה:
משלחי רגל. משלחים ומשלחין רגלי יצר הרע הבא על האדם מעליהס. יצר הרע קרוי אורח דכמצי ויבא הלך לאיש העשיר (שמואל ב יב:)
ומי צעינ כולי האי. דחיישינן דזבין לה עובד כוכבים להאי צהמה לנזרך יוס אידו ג' ימים קודם לכן:
צהי ד' פרקים מחזקינן ליה לאניש כלל מאן דזבין צמהה שמיט לה ציומיה ומשום הכי קאמר אמה מכרתי לשחוט ואל תשחט אתה את הצמ שאמכור משום אותו ואת צנו דציוס אחד מחייבי האחרון ואלו ימיס א"א צלא צשר וקויון הכל:
ערב יו"ט האחרון של חג. מפני שהוא יוס השלמת קרבנות החג דמתנן ט) מי שלא חג וכו':
וי"ד דניסן. משום פסחים:
ערב עצרת. משום שלמי חגיגה ועולת ראייה:
וכן לר"ה. יוס טוב הוא ואוכלין צשר:
ט ויוס"כ. נמי משום כל האוכל ושותה צט' צו וכו' ט:
בגילוי היו רגילין להרצות שמתה יומר. קמיי (ה) ערב יוס טוב אלמלא לא זבין איניש מקמיי סעודה אלא חד יומא ואילו מכרה אמתול לא היה מוזהר לו הייס דהא אין אדם קונה ג' ימים קודם לכן צרכי סעודת יוס ג':
להקריבה. לעבודת כוכבים עובד כוכבים מחזר אחריה ג' ימים:
דקוקין. טי"ל צבלע יז':
דאסור לבני נח. להקריב לגזוה ודומיא דקרבנות שנהגו אצותיהס לשמים הן נוהגין לעבודת כוכבים שלהן:
ומכל החי. על שס שהיה עמיד נח להקריב מהן דכתי' ויקח מכל הצמהמה הטטוריה וגו' (בראשית ט:.)

שני: מבנין **למחוסר אבר** וכו'. פירוש להקריב לגזוה בצמה שלהן דאילו צבית המקדש אפי' דקוקין שצעינ נמי אסור דכמצי ומיד בן נכר לא תקריבו ומיימי ליה ומכל החי דהזחיר הקצ"ה לנח להביא מחוסר אבר צביצה מפני שעמיד להביא מהס קרבן וא"ת הא לקמן בסמוך (דף ו:.) אמר דהזחירו נמי מלהביא אל התיצה וקן וסרים ולא נאסרו לבני נח ועוד קשיא דקרא גצי בצמה טמאה כמיז שהס שנים שנים דכמצי ומכל החי מכל זשר שנים מכל תביא וגו' והנהו לאו בני קרבן נינהו אף לבני נח כדמשמע פרק בתרא דזבחים (דף קטז.) וי"ל דאין לאסור אלו (י') זקן וסרים לקרבן צמה שמעטס מהצבת התיצה כיון דאיכא טעמא אחרינא דאיכא למימר דהא דמעטן הכתוב היינו לפי שאינס ראוין לקיוס העולם אצל מחוסר אבר אי לאו לאסרן לקרבן למה נמעטו מלהביאס למיזה הרי הס ראוין לקיוס העולם ולצהמה טמאה ע"כ נמי לא מצי קאי דכיון דשלמים נמי לא חזו להקריבה:
בבנין **למחוסר אבר** **שאסור** **לבני** נח. יש לדקדק מלשון אסור שהוא אסור גמור וכן נח מוזהר דבדר ותימה מ"ט לא חשיב ליה צהדי ז' מנזות שנצטוו ויחשייבו עליו מיתה ואין לומר משום דלאזהרמיה לא כמיצה צהדיא הא מכלל הן אתה שומע לאו כדדרשינן ט) מכל עץ הגן אכל תאכל ולא גזל ודבק צאשתו ולא צאשת חזרו אלא י"ל דהאי קוס עשה הוא דמאיאש איש מרבינן ט) שהעובדי כוכבים נודרים נדרים ונדבות כישראל ואס נדר מחוסר אבר * אמרינן ליה קוס והצא קרבן שלם וקוס ועשה לא קחשיב והא דאמרין פ"ק דקדושין (דף נד:) דמאכרינן מן העוף ולא כל העוף למעוטי יצשה גפה נקטע רגלה ל"ל פשיטא דמי איכא מידי דלישראל שרי ולעובד כוכבים אסור וי"ל דס"ד כיון ששאר מומין הפוסלינן בצמהמה הותרו צעוף כדאמרין ט) תמות וחכרות בצמהמה ואין תמות וחכרות צעוף ובצהמה אין חילוק בין צמומין בין צמחוסר אבר צעוף נמי נימא כיון שהותרו המומין מחוסר אבר נמי נשמתי קמ"ל מן העוף ועוד י"ל דאי לא כמיז מן העוף לאסור מחוסר אבר לישראל הוה אמינא דבני נח משתרו והכתוב צא לאסור לישראל אע"ג דכמיז גצי בני נח כדאמר צפי' ארבע מיתות (סנהדרין דף נט.) כל מנזיה שנאמרה לבני נח ולא בשנית בציני לישראל נאמרה ולא לבני נח בשנית בציני לזה ולזה נאמרה (וע"ע תוס' זבחים סח: ד"ה שניסמיות):

צלחם קלוקל. קל הוא המן ומפני שהיה נצלע ככל אצריהם ואינן יוצאין לחוץ קראוהו קלוקל ורגנו על כך והיא הימה להס טובה גדולה שלא היו צריכין לטרוח ולנאסם שלס פרסאזות לפנות דמניא ט) (צרכות דף ס.) כשהן נפנין אין נפנין לא לצידיהן ולא לפניהן אלא לאחריהן

ומחנה ישראל ג' פרסאזות היה:
אשר נתחם עמדי. לשון גנאי הוא שמולה הקלקלה צמתתו של מקום והוא עשאה לו לעזר:
לא רמוז. לתוכחה וז אלא לאחר מ' שנה צמטנה תורה צערכות מוצא אמר להס ולא נתן לכם לצדעת שמהיו יודעים לשאול מה היה מצבש מכס [אלמלא] אף משה רבינו לא מוכר לתת על לבו דבר זה עד מ' שנה:
לא קאי איניש אדעסיא דציצה. לדעת סוף דעתו ותצונתו עד מ' שנה שהרי משה לא רמזה לישראל עד מ' שנה:
משלחי רגל. משלחים ומשלחין רגלי יצר הרע הבא על האדם מעליהס. יצר הרע קרוי אורח דכמצי ויבא הלך לאיש העשיר (שמואל ב יב:)
ומי צעינ כולי האי. דחיישינן דזבין לה עובד כוכבים להאי צהמה לנזרך יוס אידו ג' ימים קודם לכן:
צהי ד' פרקים מחזקינן ליה לאניש כלל מאן דזבין צמהה שמיט לה ציומיה ומשום הכי קאמר אמה מכרתי לשחוט ואל תשחט אתה את הצמ שאמכור משום אותו ואת צנו דציוס אחד מחייבי האחרון ואלו ימיס א"א צלא צשר וקויון הכל:
ערב יו"ט האחרון של חג. מפני שהוא יוס השלמת קרבנות החג דמתנן ט) מי שלא חג וכו':
וי"ד דניסן. משום פסחים:
ערב עצרת. משום שלמי חגיגה ועולת ראייה:
וכן לר"ה. יוס טוב הוא ואוכלין צשר:
ט ויוס"כ. נמי משום כל האוכל ושותה צט' צו וכו' ט:
בגילוי היו רגילין להרצות שמתה יומר. קמיי (ה) ערב יוס טוב אלמלא לא זבין איניש מקמיי סעודה אלא חד יומא ואילו מכרה אמתול לא היה מוזהר לו הייס דהא אין אדם קונה ג' ימים קודם לכן צרכי סעודת יוס ג':
להקריבה. לעבודת כוכבים עובד כוכבים מחזר אחריה ג' ימים:
דקוקין. טי"ל צבלע יז':
דאסור לבני נח. להקריב לגזוה ודומיא דקרבנות שנהגו אצותיהס לשמים הן נוהגין לעבודת כוכבים שלהן:
ומכל החי. על שס שהיה עמיד נח להקריב מהן דכתי' ויקח מכל הצמהמה הטטוריה וגו' (בראשית ט:.)

שני: מבנין **למחוסר אבר** וכו'. פירוש להקריב לגזוה בצמה שלהן דאילו צבית המקדש אפי' דקוקין שצעינ נמי אסור דכמצי ומיד בן נכר לא תקריבו ומיימי ליה ומכל החי דהזחיר הקצ"ה לנח להביא מחוסר אבר צביצה מפני שעמיד להביא מהס קרבן וא"ת הא לקמן בסמוך (דף ו:.) אמר דהזחירו נמי מלהביא אל התיצה וקן וסרים ולא נאסרו לבני נח ועוד קשיא דקרא גצי בצמה טמאה כמיז שהס שנים שנים דכמצי ומכל החי מכל זשר שנים מכל תביא וגו' והנהו לאו בני קרבן נינהו אף לבני נח כדמשמע פרק בתרא דזבחים (דף קטז.) וי"ל דאין לאסור אלו (י') זקן וסרים לקרבן צמה שמעטס מהצבת התיצה כיון דאיכא טעמא אחרינא דאיכא למימר דהא דמעטן הכתוב היינו לפי שאינס ראוין לקיוס העולם אצל מחוסר אבר אי לאו לאסרן לקרבן למה נמעטו מלהביאס למיזה הרי הס ראוין לקיוס העולם ולצהמה טמאה ע"כ נמי לא מצי קאי דכיון דשלמים נמי לא חזו להקריבה:
בבנין **למחוסר אבר** **שאסור** **לבני** נח. יש לדקדק מלשון אסור שהוא אסור גמור וכן נח מוזהר דבדר ותימה מ"ט לא חשיב ליה צהדי ז' מנזות שנצטוו ויחשייבו עליו מיתה ואין לומר משום דלאזהרמיה לא כמיצה צהדיא הא מכלל הן אתה שומע לאו כדדרשינן ט) מכל עץ הגן אכל תאכל ולא גזל ודבק צאשתו ולא צאשת חזרו אלא י"ל דהאי קוס עשה הוא דמאיאש איש מרבינן ט) שהעובדי כוכבים נודרים נדרים ונדבות כישראל ואס נדר מחוסר אבר * אמרינן ליה קוס והצא קרבן שלם וקוס ועשה לא קחשיב והא דאמרין פ"ק דקדושין (דף נד:) דמאכרינן מן העוף ולא כל העוף למעוטי יצשה גפה נקטע רגלה ל"ל פשיטא דמי איכא מידי דלישראל שרי ולעובד כוכבים אסור וי"ל דס"ד כיון ששאר מומין הפוסלינן בצמהמה הותרו צעוף כדאמרין ט) תמות וחכרות בצמהמה ואין תמות וחכרות צעוף ובצהמה אין חילוק בין צמומין בין צמחוסר אבר צעוף נמי נימא כיון שהותרו המומין מחוסר אבר נמי נשמתי קמ"ל מן העוף ועוד י"ל דאי לא כמיז מן העוף לאסור מחוסר אבר לישראל הוה אמינא דבני נח משתרו והכתוב צא לאסור לישראל אע"ג דכמיז גצי בני נח כדאמר צפי' ארבע מיתות (סנהדרין דף נט.) כל מנזיה שנאמרה לבני נח ולא בשנית בציני לישראל נאמרה ולא לבני נח בשנית בציני לזה ולזה נאמרה (וע"ע תוס' זבחים סח: ד"ה שניסמיות):

מסורת הש"ס

(א) וי"ל ארבעים שנה צמטתו הל' יד סמג לאוין קמט טוש"ע י"ד סימן טז סעיף ו:

ט
ב
טוש"ע א"ח סימן תפט סעיף א':

י
ג
מיי פיו מהל' בילת מקדש הלכה ה ופי"ב מהל' אסורי מצוה הל' א:

יא
ד
מיי פייא מהל' שמיטה הל' א סמג לאוין קב טוש"ע י"ד סימן מ סעיף יח וסימן פו סעיף ט:

תורה אור השלם

- ו'יאמר ה'אָדָם הָאֵשֶׁה אֲשֶׁר נָתַתִּי עִמּוֹדִי הוּא נִתְּנָה לִי מִן הָעֵץ וְאֵבֶל בְּרִאשִׁית יָבִיב וְאוֹלֶךְ אֲחֹכֶם אֲרֻבָּעִים שָׁנָה בַּמִּדְבָּר לֹא כָלוּ שְׁלֵמוֹתֵכֶם מִעֲלִיבִים וְנִעְלָף לֹא בְלָתָה מַעַל רִגְלְךָ: דברים כט ד
- וְלֹא נָתַן לִי לָכֶם לֵב לָדַעַת וְעֵינַיִם לִרְאוֹת וְאָזְנוֹי לִשְׁמֹעַ עַד הַיּוֹם הַזֶּה: דברים כט ג
- אֲשֶׁר־יָכֹחַ זֶרְעִי עַל כָּל מִקְוֵי מִשְׁלַחֲךָ רִגְלֵ הַשְּׁדוּד וְהַחֲמוּר: ישיהוה לב כ
- וְזָרְעוּ לָכֶם לְצִדִּיקָה לְמַעַן לִפִּי חֲסִד נִירוּ לָכֶם נִיר וְנֶחֱ לְדְרוֹשׁ אֶת יְיָ עַד יָבוֹא וְיִרְךָ צִדִּיק לָכֶם: הושע י יב
- הִיוּ כָל צִמָּא לְבוֹ לִמְנוּ וְאֲשֶׁר אֵין לוֹ בִּסְחָ לְבוֹ שְׁבֵרוּ וְאֲבָלוּ וּלְבוֹ שְׁבֵרוּ בְּלוּא בְּסָף וּבְלוּא מְדוּרָה יִין וְחָלָב: ישיהוה נח א
- וּמִכָּל חַיִּי מִכָּל בְּשָׂר שְׁנֵינ מִכָּל תְּבִיאָ אֵל הַתְּבִיא לְחַיִּית אֲתָךְ וְכָר וְתִקְבָּה יִדְּיָה: בראשית ו יט
- גַּם מִעוֹף הַשָּׁמַיִם שְׁבָעָה שָׁבָעָה וְכָר וְתִקְבָּה לְחַיִּית זֶרַע עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ: בראשית ג ג

לעני רש"י

טייל"א. קרום על העין המונע בראיה.

מוסף רש"י

ולא נתן ה' לכם לב וגו'. שאין אדם עומד על סוף דעתו של רבו ומכמת משנתו עד ארבעים שנה ולפיכך לא הקפיד עליהס התקוס עד היום הזה (דברים כב ט.)
בארבעה פרקים בשנה. דרך ישראל לעשות סעודות וסמס הלוקח צמהה אינו לוקח אלא לשמותיה מיד, לפיכך המוכר צמהה לחבירו ומכר תמלה אמה או צמה צו ציוס, לְרִץ שאמר לשע על לץ שהיוס צמה מכרתי לשחוט או צמה מכרתי לשחוט, שמה ככר שחטס (וחולין פג.)
עיו"ט האחרון של חג. ציוס טוב האמיון של חג היו מרבינ בשמתה מפני שרגל לעצמו הוא ומציב שרגל לעצמו הוא ומציב